

Låarte sijte.
v/Joran Jåma,
7760 Snåsa.
Tel.74152567.

Landbruks- og Matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2009 / 404	Doknr.: 78
Mottatt: 18 OKT 2010	LP/SR
Saksbeh.:	Ark.: 778
Kopi:	Avskr.:

Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon, uttalelse fra Låarte sijte.

Kommisjonens innstilling er for Låarte sijte vedkommende preget av en sterk slagside til fordel for svensk reindrift i området. Dette skyldes i hovedsak det faktum at Låarte sijte ikke så de store utfordringer i arbeidet da området ikke er med i den gamle konvensjonen, og nærliggende beiteområder på svensk side er så nedbeitet at de ikke ville være brukbare i forhandlinger om grenseovertredende samdrift/bytte.

Hovedproblemet for distriktet er svensk rein som ulovlig beiter i Låarte på grunn av dette. Att det ikke var norske reineiere fra området med i kommisjonen bidrog vel også til denne feilvinklingen.

Låarte sijte uttalelse angående Hotagen sameby bruk av Hartkjølen. Samarbeidsavtale med Østre Namdal sijte.

Hartkjølen reinbeitedistrikt tilhørte inntil ett bytte mot Brandsfjell reinbeitedistrikt Låarte sijte. Dette betyr at vi i flere mil grenser mot Hartkjølen, og således kan bli sterkt påvirket av den videre bruken av distriktet.

Den samdriftsavtale som av kommisjonen foreslås mellom Hotagen sameby og Østre Namdal reinbeitedistrikt er en direkte videreføring av en eksisterende avtale fra 1995.

Låarte sijtes uttalelse bygger derfor på tilstrekkelig lang erfaring.

Som en dokumentasjon på vår gode vilje ved samarbeidsavtalens start og de endringer mot en negativ uttalelse i dag, legger vi ved de uttalelser og annen korrespondanse som har skjedd frem til i dag.

Vedlegg:

1. Kopi av brev av 14.12.1992 fra Reindriftskontoret i N-T til Lænsstyrelsen i Jæmtland, ang ulovlig tilbakeføring av svensk rein på ulovlig beite i Norge.
2. 05.05.95. Brev fra Reindriftskontoret i Nord Trøndelag med betingelser for en avtale mellom Hotagen sameby og Østre-Namdal.
3. Uttalelse fra Låarte sijte 28.06.95. Positiv uttalelse, med håp om å bedre situasjonen i området.

4. 08.07.96. Brev fra Låarte sijte til Reindriftskontoret i N-T. Låarte sijte tar forbehold for endelig godkjenning av avtalen.
5. 20.02.09. Brev til Landbruks og Matdep. v/ Almar Sagelvmø ang. Hotagen samebys ulovlige beiting i Låarte sijte med krav om et sperregjerde kommer på plass.
6. 22.02.09. Brev fra Låarte sijte til reindriftsforvaltningen i N-T med varsel om nulltoleranse ved svenske reiniere på ulovlig oppdrag i Låarte sijte.

Dette viser at Låarte ved avtalens oppstart hadde god tro på og stilte seg velvillig til en slik avtale men at det allerede etter kort tid oppstod problemer med ulovlig svensk beiting i Låarte sijte.

Dette viser tydelig hvilke problemer som en godkjenning av en slik avtale uten videre betingelser vil opprettholde.

Sakkyndig i kommisjonen for Norge Anskar Kosmo mente at å bygge ett sperregjerde på hele grensestrekningen mellom Låarte sijte og Hartkjølen var nødvendig for å løse problemet.

Erfaringer viser at dette er påkrevet for å løse problemene med svensk rein på ulovlig beite.

Låarte sijte stiller derfor som krav for at en samarbeidsavtale mellom Hotagen sameby og Østre Namdal reinbeitedistrikt skal godkjennes at:

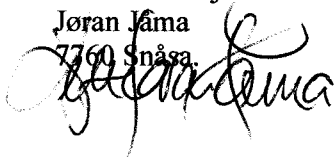
Det bygges ett sperregjerde på hele grensestrekningen mellom Låarte sijte og Hartkjølen.

Snåsa 14.10.10.

For Låarte Sijte

Jøran Jåma

7760 Snåsa.

VEDLEGG I.

BAATSOE-BUERIEJ KONTORE NOERHTE-TRØNDELAGESNE
REINDRIFTSKONTORET I NORD-TRØNDELAG

7760 Snåsa - Tlf. (077) 51 433 - 51 385

Länsstyrelsen i Jämtlands län
Rennäringsenheten
S-83186 Östersund

Vår ref.

1124/92-330

Deres ref.

Dato

14. desember 1992

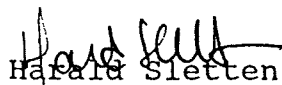
ULOVLIG SVENSK REINBEITING I DÆRGA

- a) Den 21. og 22.11. d.å. ble det foretatt skilling mellom rein tilhørende Østre-Namdal rbd. og ulovlig beitende svensk rein. Skillingen ble foretatt i Østre-Namdal sitt gjerdeanlegg i Husvika i Røyrvik kommune. Reindriftsagronomen foretok en kontrollert telling av antallet svensk rein. Det ble funnet 872 voksne og 311 kalver. Disse tilhørte i det vesentlige Vilhelmina sødra, Vilhelmina norra og Frostviken norra samebyer. Denne rein hadde beitet i Dærga over en lengre periode.
- b) Den 6. og 7.12. d.å. ble det observert 2 stk. svenske snøscootere som jaget en reinflokk fra Rennselvatnet mot Mesklumpen og videre østover sør for Leipikvatnet. De norske reineierne anslo at dette dreide seg om ca 50 rein. På forespørsel har Sven Bertil Dærga bekreftet at slik har skjedd uten at norsk reinbeitedistrikt eller norske reindriftsmyndigheter ble varslet.
- c) Den 7.12. d.å. ble det observert spor etter snøscootere og rein i Dærga. Sporene gikk fra Ovrejaevrie nordøstover mellom Kroehkestahke og Sjeavreje, og stammer fra 6.12. Det er bekreftet fra Leif Larsson, ordf. i Vilhelmina sødra sameby at så har skjedd uten forutgående varsel til norske myndigheter.
- d) Den 10.12 ble det igjen foretatt skilling i Husvika, og reindriftsagronomen foretok atter telling av svensk rein. Det ble telt 266 voksne og 54 kalv hjemmehørende i de samme svenske samebyer som tidligere nevnt.
- e) I tillegg til dette er svenske reineiere påtruffet også andre steder i fylket, også dette uten forutgående varsling. Dette gjelder Søsjo sameby som har samlet rein ulovlig innen Skjækerfjell og Låerte, og Hotagen sameby som har gjort det samme innen Låerte og Østre-Namdal rbd.

Reindriftsagronomen har ikke mistanke om at manglende varslings skyldes uhederlige hensikter. Vi tør likevel minne om Norsk-Svensk reinbeitekonvensjon og dennes paragraf 51 hvor varslingsplikten er uttrykkelig nevnt. Det samme gjelder konvensjonens paragraf 31. Forannevnte påfører dessuten reindrifftsforvaltningen ekstrakostnader, fordi man er pålagt å skaffe bevis for overtredelsene før en evt. reaksjon kan iverksettes.

Reindrifftsagronomen vil be svenske myndigheter om å ta de nødvendige skritt for å medvirke til at ulovlighetene fra svenske reineieres side opphører. Det er uansett aktuelt fra vår side å vurdere en illeggelse av beiteavgift for de overtredelser som kan dokumenteres.

Med hilsen

Harald Sletten

Kopi til: Østre-Namdal rbd.
Låerte
Skjækerfjell rbd.
Landbruksdepartementet
Reindrifftsadministrasjonen

BÅATSOE-BUERIJE KONTORE NOERHTE-TRØNDELAGESNE
REINDRIFTSKONTORET I NORD-TRØNDELAG

7760 Snåsa - Tlf 74151433 - Fax 74151718

I flg. adresseliste

Vår ref. 371/95-332

Deres ref.

Dato 05.05.95

AVTALE MELLOM ØSTRE-NAMDAL REINBEITEDISTRIKT OG HOTAGEN SAMEBY ANG.
FELLES BRUK AV HARTKJØLEN

Østre-Namdal rbd. og Hotagen sameby inngikk 31.oktober 1994 en avtale om samarbeid/samdrift i Hotagen/Hartkjølenområdet.

På norsk side berører dette området øst for Sørlivassdraget til Lenglingens nordligste bukt, deretter riksveg over Lauvsjølia til brua over eidet mellom Laksjøen og Sandsjøen, langs Sandsjøen til Gamvollbekken, riksvegen til Kveeidet og Murusjøen/Muruelva til riksgrensen, deretter riksgrensen til Rengen i Sørli.

Svenske reindriftssamer har etter gjeldende konvensjon og reindrifftslovgivning ikke adgang til å beite på norsk side av riksgrensen i det aktuelle området. Det må derfor finne sted formelle avklaringer statene i mellom, noe som eventuelt kan lede til en tilføyelse i den norsk-svenske reinbeitekonvensjonen.

Man har i ulike sammenhenger konstatert at Hotagen - Hartkjølen området er et enhetlig fjellområde, selv om det deles av en riksgrense. Spesielt gjelder dette sett ut fra et reindriftssynspunkt. I løpet av en 20-års periode har således spørsmålet om bruken av dette området vært gjort til gjenstand for drøftinger og rapporter ved flere anledninger.

Man har vurdert oppføring av et 4-5 mil langt sperregjerde for å skille reindriften på hver side av grensen. Konklusjonen var at dette ville bli et svært kostbart prosjekt. Grunnet snøforholdene kan man heller ikke påregne full effekt av et slikt gjerde i mer en noen få uker av året.

Bruk av beiteavgift har også vært vurdert som middel for å begrense ulovlig beiting i det annet land. Slike reaksjoner er imidlertid ikke egnet til å løse de grunnleggende forhold i Hartkjølen-området, nemlig mangelen på naturlige stengsler.

På denne bakgrunn har det fra både norske og svenske reindrifftsmyndigheter vært ytret ønske om at partene i stedet bør komme fram til gjensidige avtaler som regulerer beitebruken i dette området. Foreliggende avtale er derfor inngått mellom det norske reinbeitedistriktet Østre-Namdalen og den svenske samebyen Hotagen. Avtalen innebærer en felles reindrift på norsk side innen de tidligere nevnte grenser. På svensk side gjelder avtalen hele samebyens rettighetsområde. Det er aktuelt å benytte de norske områdene til vår-, sommer- og høstbeite. Avtalen innebærer at et større antall svensk rein vil kunne beite på norsk side, enn antallet norsk rein på svensk beite. Dette har sammenheng med forekomsten av de ulike årstidsbeiter. Vinterbeite er en minimumsressurs, og verdien av denne er derfor satt høyere enn hva som er tilfellet for barmarksbeiter.

Avtalen forutsetter videre å gjelde 2 norske driftsenheter. Det er i dag kun en norsk driftsenhet i Hartkjølen. Dersom norske myndigheter godkjenner avtalen som grunnlag for felles bruk av dette området, vil det derfor bli utlyst ledig driftsenhet i Hartkjølen. For øvrig vil det enkelte lands lover og bestemmelser bli gjort gjeldende, avhengig av i hvilket land man befinner seg.

Gjeldende reinbeitekonvensjon utløper i år 2002. Da skal samtlige områder som omfattes av konvensjonen vurderes på nytt. Foreliggende sak har derfor en tidshorisont på ca 7 år.

Frist for uttalelse settes til 10. juni 1995. Forslaget vil i dette tidsrom bli utlagt til offentlig ettersyn hos Lierne kommune. Deretter vil saken bli behandlet i Områdestyret og Reindrifftsstyret. Landbruksdepartementet vil således få et godt grunnlag å fatte vedtak på.

Med hilsen

for Harald Sletten
Sverre Berg

Snåsa 28.06.95.

Låante reind. distr.
7760 Snåsa.

Reindrifsbagnemen i Nord Tr. lag.
7760 Snåsa.

Uttalelse fra Låante reind. distr. ang. samarbeidsavtale mellom Kåstre Namdal og Hotagen reinbeitedistrikt.

Låante reinbeitedistrikt støtter forslaget om en samarbeidsavtale mellom Kåstre Namdal og Hotagen reinbeitedistrikter. Og stiller seg positive til alt som kan bidra til å løse den problematiske situasjonen som har oppstått i området.

Hotagen/Harttjølen reind. distr. er et typisk eksempel på hva myndighetene har slått til av problemer ved en grense oppgang tvers gjennom naturlige reinbeiteområder. Det er derfor et særlig ansvar for myndighetene å løse slike problemer.

Fra samisk synspunkt dreier det seg om ett folk, og således er det helt naturlig med ett stort samarbeide på tvers av kunstige grenser.

Derne kommune har også tidligere

- vilje over iboegjenssen, også slik sett skulle
dette prosjektet være på sin plass.

Fur daante reind. gløst.
Kendranfens
Foren.

Läärt reinbeite distrikt
7760 Snåsa

Snåsa 880796.

Reindriftsagronomen i Nord-Trøndelag
7760 Snåsa.

Forbehold ang. distriktets uttalelse om
samarbeidsavtale mellom Østre Namdal
og Høtøgen av 28.06.95.

Da problemene med rein fra Høtøgen på
ulovlig beite i Läärt ikke synes å avta,
men har bestått i en årreke og fortsatt
er økende, er no grensen for vår tålmodig-
het nådd. Og da vi frykter att dette
problemet kan bli enda større ved en
samarbeidsavtale som tillater Høtøgen
å bruke Hartkjolen som vinterbeite
og således odlegge den buffersonen som
eksisterer i dag, frykter vi att problemet
kan bli stort ved en slik avtale.

Vi er klar over att Høtøgen har lagt
med mye arbeid og penger for å unngå
dette problemet uten att dette har
hjulpet

Når dette ikke ser ut til å ha

den ønskede effekt, ser vi oss nedt
til å inntil videre trekke tilbake
den positive uttalelse vi hadde til
en slik samarbeidsavtale.

Utsen dessuten til brev av 140292
fra rein driftskontoret i Nord-Trøndelag
til Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Fr Länsstyrelsen
Hylleråsens.

Vedt: kopi brev fra Rein dr.-agr. i Nord-Trøndelag
til Länsstyrelsen i Jämtl. län.

Kopi. til: Hofagen Torneby.

Östra Namdal reinb. drift.

G. D. B. T. Reinsamlaget, Nord-Trøndelag.

Länsstyrelsen i Jämtlands län

LÅARTE SIJTE
7760 Snåsa.

Landbruks- og matdepartementet
v/ Almar Sagelvmo
postboks 8007 Dep.
0030 Oslo.

Angående den svenske samebyen Hotagens ulovlige reinbeiting i Låarte sijte og Hartkjølen i Norge, og deres brudd på avtale mellom Østre namdal reinbeitedistrikt og Hotagen sameby ang. bruk av Hartkjølen.

31.10. 1994 inngår Østre namdal reinb.distr. og Hotagen sameby en avtale om bruken av Hartkjølen. På norsk side berører dette området øst for Sørlivassdraget til Lenglingens nordligste bukt, deretter den gamle riksvegen over Løvsjølia til brua over eidet mellom Laksjøen og Sandsjøen, langs Sandsjøen til Gamvollen, riksgrensen til Kveeidet og Murusjøen / Muruelva til riksgrensen, deretter riksgrensen til Rengen i Sørli.

05.05. 1995 Reindriftsagronomen i Nord-Trøndelag stiller betingelser for avtalen.

28. 06. 1995 Positiv uttalelse fra Låarte sijte ang. samarbeidsavtalen.

08.07. 1996. Låarte sijte trekker den positive uttalelsen ang. samarbeidsavtalen, og viser til brev fra reindriftskontoret i Nord-Trøndelag av 14.12, 1992 angående ulovlig svensk beiting og samling i Norge.

Låarte sijte ser på den svenske reindriften som har foregått i Hartkjølen både før og etter samarbeidsavtalens opprettelse som en prøveperiode som skulle vare frem til grensekommisjonen mellom Norge og Sverige startet sitt arbeide.

Problemet med svensk rein fra Hotagen sameby som beiter ulovlig i Låarte sijte blev ikke mindre med en samarbeidsavtale slik vi hadde håpet, men har vært stadig økende i hele perioden etter samarbeidsavtalens opprettelse.

Problemet skyldes att Hotagen sameby ikke flytter ut av Hartkjølen på høsten slik avtalen sier men beiter ulovlig i Hartkjølen på vinteren. Dette har ført til att området er så hardt belastet att reinen trekker over grensen til Låarte reinbeitedistrikt.

Som resultat av att dette er områdene i vårt distrikt som grenser mot Hartkjølen nedbeitet av svensk rein, og svensk rein går derfor stadig lenger inn i vårt distrikt før den finner beite, dette øker også sammenblandingen av rein, da det ikke lenger er mulig å holde reinen i Låarte vekk fra svensk rein.

På det verste har stadige sammenblandinger og skillinger krevd så mye arbeidskapasitet i vårt distrikt att vi ikke har fått samlet hele flokken til slakt det året.

Hotagen sameby har i alle disse årene også hentet tilbake rein i Låarte uten tillatelse. Som ett resultat av dette vil Låarte sijte etter att reinen fra Hotagen sameby er skilt ut og tilbakeført til Sverige heretter stenge sine grenser og varsle ansvarlige myndigheter, politi, SNO, fjelloppsyn og reindriftsagronom om att all svensk snøskotertrafikk i Låarte sijte er ulovlig og derfor skal anmeldes.

I Norsk Svensk reinbeitekommissjons innstilling til videre bruk av området sies det att samarbeidsavtalen kan videreføres, men att det ved behov må bygges ett grensegjerde mot Låarte rbd.

Låarte sijte godtar ikke att Hartkjølen som tidligere tilhørte oss gis bort til Sverige.

Vi mener att den beste løsningen på problemet er å gi ett mindre antall norske driftsenheter anledning til å drive der.

Hvis myndighetene på tross av dette velger å videreføre samarbeidsavtalen mellom Østre namdal og Hotagen sameby, er det ett absolutt krav fra Låarte sijte att ett grensegjerde kommer på plass.

Snåsa 20.02. 2009.
Låarte sijte,
Kjell Jøran Jåma.

Vedl :

Avtale mellom Østre Namdal / Hotagen sameby av 31.10. 1994.

Betingelser fra Reindriftsagronomen i Nord –Trøndelag av 05.05. 1995.

Positiv uttalelse fra Låarte sijte av 28.06. 1995.

Uttalelse fra Låarte sijte av 08.07 1997.

Kopi til:

Østre Namdal reinb.distr, v/Algot Jåma

Hotagen sameby v/Mattias Sparrock

Reindriftsforvaltningen i Nord Trøndelag 7760 Snåsa.

Lierne kommune 7882 Nordli.

Lænsstyrelsen i Jæmtl. Læn, Rennæringsenheten S-83186 Østersund.

Låarte sijte
7760 Snåsa.
Tel.74152567.

Reindriftsforvaltningen i Nord –Trøndelag
7760 Snåsa.

Svenske samebyers ulovlige beiting og samling i Låarte sijte.

Låarte sijte har i en årrekke vært plaget av rein fra svenske samebyer på ulovlig beite i Norge. I denne tiden er det foretatt en rekke krenkelser av samiske sedvaner og norske regler og lover ved att rein er hentet tilbake til Sverige uten tillatelse, dette gjelder også i tilfeller der norsk og svensk rein er sammenblandet.

Dette har påført Låarte sijte mye ekstrarbeide og kostnader ved att norsk rein er tatt med til Sverige med det resultat att den siden må transporteres tilbake med bil.

Da dette går ut over vinterbeitekapasitet har det også en direkte innvirkning ved fastsettelse av øvre reintall for distriktet.

Låarte reinbeitedistrikt har som del av sitt arbeide med ny arbeidsplan for distriktet vedtatt å innfører en nulltoleranse ovenfor svensk rein på ulovlig beite i distriktet, og det vil heretter bli foretatt samling og skilling fortløpende når dette skjer.

Enhver overtredelse av distriktets grenser av svenske reineiere uten att dette på forhånd er klarert med Låarte sijte vil derfor heretter anses som brudd på sedvane og lovbrudd både i henhold til Lov om reindrift, og Motorferdsel i utmark.

For å lette kontrollen for Politi, SNO, og fjelloppsyn vil disse bli varslet i hvert tilfelle der det gis tillatelse til svenske reineiere å tilbakeføre rein til Sverige.

Snåsa 22.02.09.
For Låarte sijte
Kjell Jøran Jåma.

Kopi til:
Lensmannen i Lierne 7882 Nordli.
Statens naturoppsyn v/ Tore Solstad 7882 Nordli
Offerdal sameby v/ Kjell Ove Klemensson
Hotagen sameby v/ Mattias Sparrock 4725a, S-83067 Valsjøbyen Sverige